

Regnskap 4. kvartal 2016

Innholdsfortegnelse

Hovedtall (Konsern)	3
Styrets beretning	5
Resultatregnskap	19
Balanse	21
Kontantstrømoppstilling	22
Endring i egenkapital	23
Noter	26
Egenkapitalbevisbrøk	48
Resultater fra kvartalregnskapene	49
Nøkkeltall fra kvartalregnskapene	50
Egenkapitalbevis	51

Hovedtall (Konsern)

	Januar-Desember 2016		Januar-Desember 2015	
	mill. kr	% ¹⁾	mill. kr	% ¹⁾
Resultatsammendrag				
Netto renteinntekter	1.883	1,37	1.872	1,46
Netto provisjons- og andre inntekter	1.674	1,22	1.545	1,20
Netto avk. på finansielle investeringer	944	0,69	459	0,36
Sum inntekter	4.502	3,28	3.876	3,02
Sum driftskostnader	2.003	1,46	1.931	1,50
Resultat før tap	2.499	1,82	1.945	1,52
Tap på utlån, garantier m.v.	516	0,38	169	0,13
Resultat før skatt	1.983	1,45	1.776	1,38
Skattekostnad	341	0,25	370	0,29
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	4	0,00	-1	0,00
Periodens resultat	1.647	1,20	1.406	1,10
Nøkkeltall	31.12.16		31.12.15	
Lønnsomhet				
Egenkapitalavkastning ²⁾	11,3 %		10,7 %	
Kostnadsprosent ³⁾	44 %		50 %	
Balansetall				
Brutto utlån til kunder	102.325		93.974	
Brutto utlån inkl SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	137.535		127.378	
Innskudd fra kunder	67.168		64.090	
Innskuddsdekning ekskl. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	66 %		68 %	
Innskuddsdekning inkl. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	49 %		50 %	
Utlånsvekst (bto.) siste 12 mnd (inkl SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt)	8,0 %		5,8 %	
Innskuddsvekst siste 12 mnd.	4,8 %		5,6 %	
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	137.060		128.355	
Forvaltningskapital	138.080		131.914	
Tap og mislighold i % av brutto utlån inkl SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt				
Tapsprosent utlån	0,39 %		0,14 %	
Misligholdte eng. i % av brutto utlån ⁴⁾	0,16 %		0,16 %	
Andre tapsutsatte eng. i % av brutto utlån ⁴⁾	1,07 %		0,31 %	
Soliditet				
Kapitaldekningsprosent	19,4 %		18,3 %	
Kjernekapitaldekningsprosent	17,0 %		15,6 %	
Ren kjernekapitalprosent	14,9 %		13,6 %	
Kjernekapital	15.069		13.988	
Netto ansvarlig kapital	17.185		16.378	
Likviditetsdekning (LCR)	129 %		118 %	
Kontor og bemanning				
Antall bankkontor	48		49	
Antall årsverk	1.254		1.208	

Egenkapitalbevis (EKB) ⁵⁾	31.12.16	31.12.15	31.12.14	31.12.13	31.12.12
Egenkapitalbevisbrøk	64,0 %	64,0 %	64,6 %	64,6 %	64,6 %
Antall utstedte bevis (mill. kroner)	129,83	129,83	129,83	129,83	129,83
Børskurs	64,75	50,50	58,50	55,00	34,80
Børsverdi (mill. kroner)	8.407	6.556	7.595	7.141	4.518
Bokført egenkapital per EKB (inkl. utbytte)	73,26	67,65	62,04	55,69	50,09
Resultat per EKB, majoritetsandel	7,91	7,02	8,82	6,92	5,21
Utbytte per EKB	3,00	2,25	2,25	1,75	1,50
Pris / Resultat per EKB	8,19	7,19	6,63	7,95	6,68
Pris / Bokført egenkapital	0,88	0,75	0,94	0,99	0,69

¹⁾ Beregnet i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital

²⁾ Ordinært resultat i prosent av gjennomsnittlig egenkapital

³⁾ Sum driftskostnader i prosent av sum inntekter

⁴⁾ Mislighold og tapsutsatte engasjement er rapportert på grunnlag av brutto utlån inklusive lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt og trukne garantier

⁵⁾ Nøkkeltallene er korrigert for emisjoner

Styrets beretning

Foreløpig årsregnskap 2016

Konserntall. Tall i parentes gjelder tilsvarende periode i fjor hvis ikke annet er nevnt.

Overskudd etter skatt på 1.647 millioner kroner

- Resultat før skatt 1.983 millioner kroner (1.776 millioner)
- Resultat 1.647 millioner kroner (1.406 millioner)
- Avkastning på egenkapitalen 11,3 prosent (10,7 prosent)
- Ren kjernekapital 14,9 prosent (13,6 prosent)
- Vekst i utlån 8,0 prosent (5,8 prosent) og innskudd 4,8 prosent (5,6 prosent)
- Tap på utlån 516 millioner kroner (169 millioner)
- Resultat per egenkapitalbevis 7,91 kroner (7,02). Bokført verdi per egenkapitalbevis, inklusive foreslått utbytte for 2016, 73,26 kroner (67,65)
- Foreslått utbytte 3,00 kroner per egenkapitalbevis og avsetning til gaver på 220 millioner kroner

Fjerde kvartal 2016

- Resultat før skatt 553 millioner kroner (388 millioner)
- Resultat 462 millioner kroner (287 millioner)
- Avkastning på egenkapitalen 12,2 prosent (8,4 prosent)
- Tap på utlån 99 millioner kroner (56 millioner)
- Resultat per egenkapitalbevis 2,21 kroner (1,45 kroner)

Godt resultat i 2016

Hovedtrekk:

- Gode resultater både fra bankdrift, datterselskaper og produkselskaper
- Resultatet ble 241 millioner kroner bedre enn i 2015 som følge av økte driftsinntekter og meget god avkastning på finansielle investeringer
- God kostnadskontroll. Plan om nullvekst i kostnader for morbanken har gitt en reell kostnadsnedgang fra 2015 til 2016.
- Tap på utlån i tråd med varslet prognose for året
- Styrket soliditet
- Sterk økning i antall kunder og høy vekst innenfor alle produkterområder

SpareBank 1 SMN oppnådde i 2016 et resultat før skatt på 1.983 millioner kroner (1.776 millioner).

Overskudd på 1.647 millioner kroner (1.406 millioner) og en avkastning på egenkapitalen på 11,3 prosent (10,7 prosent).

Samlede driftsinntekter i 2016 utgjorde 3.558 millioner kroner (3.417 millioner), en økning på 140 millioner.

Avkastning på finansielle eiendeler ble 944 millioner kroner (459 millioner), herav resultatandel av eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet på 423 millioner (448 millioner).

Driftskostnadene ble 2.003 millioner kroner (1.931 millioner) i 2016. Veksten er i sin helhet i bankens datterselskaper og skyldes kapasitetsøkning i eiendomsmegler 1 og selskapsoppkjøp i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN.

Netto tap på utlån og garantier ble 516 millioner kroner (169 millioner). Dette er i all hovedsak individuelle tapsnedskrivninger innenfor oljerelatert virksomhet.

SpareBank 1 SMN oppnådde i 2016 en utlånsvekst på 8,0 prosent (5,8 prosent) og en innskuddsvekst på 4,8 prosent (5,6 prosent).

Ren kjernekapitaldekning var per 31. desember 2016 14,9 prosent (13,6 prosent). Målsatt nivå for ren kjernekapitaldekning per 31. desember 2016 var på 14,5 prosent og er oppnådd i tråd med bankens kapitalplan.

Kursen på bankens egenkapitalbevis var ved årsskiftet 64,75 kroner (50,50). Det er i 2016 utbetalt et kontantutbytte på 2,25 kroner per egenkapitalbevis for 2015. Dette representerte en utdelingsgrad på 32 prosent av konsernresultatet.

Resultatet per egenkapitalbevis var 7,91 kroner (7,02). Bokført verdi var 73,26 kroner (67,65) per egenkapitalbevis inklusive foreslått utbytte på 3,00 kroner. Foreslått utbytte representerer en utdelingsgrad på 37 prosent.

Resultat før skatt i fjerde kvartal isolert ble 553 millioner kroner (388 millioner). Kvartalsresultatet preges av:

- God rentenetto
- Stabile provisjonsinntekter
- Reduserte kostnader som følge av avviklingsgevinst ytelsespensjonsordning
- Lavere tap enn foregående kvartaler
- Sterk avkastning finansielle investeringer

Forslag til overskuddsdisponering

Det er morbankens regnskap som danner grunnlag for disponering av årsoverskuddet. Morbankens resultat inkluderer mottatt utbytte fra datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet.

I konsernregnskapet foretas full konsolidering av datterselskaper, mens resultatandel fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet konsolideres etter egenkapitalmetoden. Utbytte inkluderes derfor ikke i konsernresultatet.

Forskjell konsern - morbank	2016	2015
Årsoverskudd konsern	1.647	1.406
Resultat i datterselskaper	-280	-58
Utbytte og konsernbidrag datterselskap	147	103
Resultatandel tilknyttede selskaper	-423	-448
Utbytte fra tilknyttede selskaper	591	351
Elimineringer konsern	-27	117
Årsoverskudd morbank	1.655	1.471
Overskuddsdisponering	2016	2015
Årsoverskudd morbank	1.655	1.471
Overført fond for urealiserte gevinster	95	-66
Årsoverskudd til disponering	1.750	1.405
Utbytte	389	292
Utjevningsfond	730	616
Grunnfondskapital	411	457
Gaver	220	40
Sum disponert	1.750	1.405

Årsoverskudd til disponering fremkommer etter endringer i fond for urealiserte gevinster på 95 millioner kroner. Samlet beløp til disponering er med dette 1.750 millioner kroner.

Resultatet er fordelt mellom grunnfondet og eierkapitalen i henhold til deres relative andel av egenkapitalen, slik at utbytte og avsetning til utjevningsfond utgjør 64,0 prosent av det disponerte resultatet.

Styret foreslår overfor bankens representantskap et kontantutbytte på 3,00 kroner per egenkapitalbevis, totalt 389 millioner. Dette gir en utdelingsgrad til egenkapitalbeviserne på 37 prosent av konsernresultat per egenkapitalbevis. Videre foreslår styret at bankens representantskap avsetter 220 millioner kroner i gaver til allmennyttige formål, også tilsvarende en utdelingsgrad på 37 prosent. Av dette beløpet foreslås overført 160 millioner kroner til Sparebankstiftelsen SMN og 60 millioner til gaver til allmennyttige formål. Utjevningsfondet og grunnfondet tilføres henholdsvis 730 millioner kroner og 411 millioner kroner.

Etter disponering av resultatet for 2016 er egenkapitalbevisbrøken fortsatt 64,0 prosent.

Stabil rentenetto

Rentenettoen ble 1.883 millioner kroner (1.872 millioner). Det er endringer i sammensetningen av rentenettoen sammenlignet med 2015:

- Økte utlån og innskudd både til privat- og næringslivskunder
- Økte marginer på innskudd
- Reduserte utlånsmarginer

Rentenetto fra lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt inntektsføres som provisjonsinntekter. Provisjoner for lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt utgjorde i 2016 samlet 282 millioner kroner (334 millioner).

Det er hard konkurranse på utlån til bolig, og marginene på disse lånene er redusert med 75 punkter de to siste årene. I samme periode er innskuddsrentene til privat- og næringslivskunder satt ned, slik at økte innskuddsmarginer kompenserer for en del av marginbortfallet på boliglån.

Det er gjennomført en generell økning på boliglånsrentene med inntil 20 basispunkter med virkning fra 8. januar 2017. Bakgrunnen for økningen var økende innlånskostnader i tredje og fjerde kvartal 2016. Det er også iverksatt en reprising av lån til næringslivskunder.

Økte provisjonsinntekter

Provisjonsinntekter og øvrige driftsinntekter ble 1.674 millioner kroner (1.545 millioner) i 2016, en økning på 129 millioner kroner.

Inntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt er redusert med 52 millioner kroner som følge av reduserte marginer på privatmarkedslån. Det er gjennomgående positiv utvikling på øvrige provisjonsinntekter, og samlet vekst ble 173 millioner kroner som tilsvarer 14 prosent. Det er størst vekst i inntekter fra kapitalmarkedsaktiviteter, eiendomsmegling, regnskapstjenester og sparing og forvaltning.

Et viktig element i bankens strategi er å oppnå høy produktdekning hos kundene. Inntektsutviklingen reflekterer godt salg på et bredt spekter av produkter både til privat- og næringslivskunder.

Provisjonsinntekter (mill. kr)	Januar-Desember		
	2016	2015	Endring
Betalingstjenester	196	188	9
Kredittkort	63	56	6
Sparing og forvaltning	97	82	15
Forsikring	159	156	3
Garantiprovisjoner	77	72	6
Eiendomsmegling	391	332	59
Regnskapstjenester	213	183	30
Kurtasjeinntekt verdipapir	126	64	62
Øvrige provisjoner	69	78	-9
Provisjoner eks. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	1.392	1.211	182
Provisjoner fra SB1 Boligkreditt	271	326	-55
Provisjoner fra SB1 Næringskreditt	12	8	3
Sum provisjonsinntekter	1.674	1.545	129

Meget god avkastning finansielle investeringer

Samlet avkastning på finansielle investeringer (eksklusive resultatandel i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet) ble 521 millioner kroner (10 millioner) i 2016. Den samlede avkastning fordeler seg som følger:

- Avkastning på konsernets aksjeporteføljer ble totalt 149 millioner kroner (62 millioner). Utbytte fra Visa transaksjonen utgjør 65 millioner kroner, det resterende er i hovedsak gevinster på aksjeporteføljer i SpareBank 1 SMN Invest.
- Netto kursgevinst på obligasjoner og derivater ble i 2016 236 millioner kroner (tap 90 millioner). Dette tilskrives i stor grad reduserte kredittmarginer, spreadinngang i likviditetsporteføljen.
- Inntekter på valuta- og renteforretninger ble 136 millioner kroner (102 millioner). Dette er i all hovedsak inntekter fra SpareBank 1 Markets.

Avkastning finansielle investeringer (mill. kr)	Januar-Desember		Endring
	2016	2015	
Kursgevinst/utbytte aksjer	149	62	87
Obligasjoner og derivater	236	-90	326
Endret verdsettelsesmodell fastrentelån	-	-64	64
Valuta- og renteforretninger	136	102	34
Verdiendring finansielle eiendeler	521	10	511
SpareBank 1 Gruppen	317	251	66
SpareBank 1 Boligkreditt	-17	80	-97
SpareBank 1 Næringskreditt	29	30	-1
SpareBank 1 Kredittkort	24	21	3
BN Bank	86	41	45
Selskaper eiet av SpareBank 1 SMN Invest	15	27	-12
SpareBank 1 Mobilbetaling	-27	-	-27
Andre selskaper	-4	-2	-2
Tilknyttede selskaper	423	448	-25
Sum	944	458	486

Produktselskaper og andre tilknyttede selskaper

Gjennom produktselskapene får bankene tilgang til et bredere produktspekter og dermed provisjonsinntekter. Produktselskapene gir for øvrig bankene god avkastning på investert kapital.

SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1 Gruppens resultat etter skatt i 2016 ble 1.575 millioner kroner (1.316 millioner). SpareBank 1 Forsikring er den vesentligste bidragsyter til resultatet, og bidrar med 90 prosent. Odin Forvaltning og SpareBank 1 Gruppen Finans bidrar i all hovedsak med det resterende. SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet for 2016 ble 317 millioner kroner (251 millioner). Resultatøkningen i SpareBank 1 Gruppen forklares med svært godt finansresultat i forsikringsvirksomheten samt tilfredsstillende vekst.

SpareBank 1 Boligkreditt

SpareBank 1 Boligkreditt er opprettet av bankene i SpareBank 1-alliansen for å dra nytte av markedet for obligasjoner med fortrinnsrett. Bankene selger de best sikrede boliglånene til selskapet, noe som gir redusert finansieringskostnad. Per 31. desember 2016 har banken solgt lån på samlet 33,1 milliarder kroner (31,9 milliarder) til SpareBank 1 Boligkreditt, tilsvarende 37,1 prosent (39,6 prosent) av samlede utlån til privatmarkedet.

Bankens eierandel i SpareBank 1 Boligkreditt i 2016 var 19,0 prosent, og bankens andel av resultatet i selskapet i 2016 ble minus 17 millioner kroner (pluss 80 millioner). Underskuddet i 2016 tilskrives urealisert tap på selskapets basisswapper, hvor det i tidligere år var urealiserte gevinster. Bankens eierandel reflekterer bankens relative andel av solgte boliglån. Ny eierandel per 31. desember 2016 er 19,1 prosent.

SpareBank 1 Næringskreditt

SpareBank 1 Næringskreditt er etablert etter samme modell og med samme administrasjon som SpareBank 1 Boligkreditt. Per 31. desember 2016 er utlån på 2,1 milliarder kroner (1,5 milliarder) solgt til SpareBank 1 Næringskreditt.

SpareBank 1 SMN eier 36,5 prosent av selskapet, og bankens andel av resultatet for 2016 ble 29 millioner kroner (30 millioner). Bankens eierandel reflekterer bankens relative andel av overførte lån til næringsseiendom og bankens eierandel i BN Bank. Av utlånene i SpareBank 1 Næringskreditt er 79,9 prosent overført fra BN Bank.

SpareBank 1 Kredittkort

Resultatet for 2016 ble 128 millioner kroner (112 millioner). SpareBank 1 Kredittkort eies av SpareBank 1-bankene, og SpareBank 1 SMN har en eierandel på 18,4 prosent. SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet i 2016 ble 24 millioner kroner, og andel av porteføljen utgjør 829 millioner kroner (792 millioner).

BN Bank

SpareBank 1 SMN eier 33,0 prosent av BN Bank per 31. desember 2016.

Resultatet i BN Bank i 2016 ble 261 millioner kroner (125 millioner). SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet i BN Bank i 2016 ble 86 millioner kroner (41 millioner) som gir en avkastning på egenkapitalen på 7,3 prosent (3,5 prosent). Resultatøkningen er i hovedsak knyttet til økte marginer på utlån til næringsliv, reduserte driftskostnader og god avkastning på finansielle aktiva.

Styret i BN Bank besluttet i 2015 å avvikle satsingen på finansiering av næringseiendom og gjennomføre en reduksjon av porteføljen. Per 31. desember 2016 er næringslivsporteføljen redusert med 16,6 milliarder kroner tilsvarende 52 prosent siden 30. juni 2015. Dette har bidratt til bedring av soliditeten i SpareBank 1 SMN og til forbedret lønnsomhet i den resterende næringslivsporteføljen i BN Bank.

BN Bank skal hovedsakelig satse på personmarked noe som også gjenspeiles i den sterke veksten i boliglån i 2016 på 13,4 prosent.

BN Bank har i 2016 vedtatt å styrke produktplattformen gjennom en forsiktig satsing på forbrukslån. I tillegg har selskapet i samarbeide med EiendomsMegler 1 Midt Norge etablert selskapet BN Bolig, hvor BN Bank har en eierandel på 50 prosent. Satsingen på eiendomsmegling i Oslo-markedet skal bidra til sterkere boliglånsvekst for BN Bank i dette markedet. For å understøtte satsingen på eiendomsmegling har bankens styre også vedtatt en nysatsing på prosjektfinansiering av boligprosjekter. Dette vil være en kontrollert satsing med gradvis oppbygging av porteføljen.

SpareBank 1 Mobilbetaling (mCASH)

SpareBank 1 Mobilbetaling er SpareBank 1 sin satsing for å styrke SpareBank 1 bankenes posisjon på mobile flater. mCASH har vokst fra et prosjekt på 8 personer til nå å være en bedrift med 18 ansatte, samt konsulenter og salgsapparatet i bankene. Pr 31. desember 2016 er det registrert 5.538 brukersteder på løsningen, hvor 2.155 er lag og foreninger, og nærmere 600.000 har lastet ned appen. mCASH har over 63 millioner kroner i totalomsetning. mCASH har oppnådd en bred eksponering og vekst innen transport, blant annet NSB og Ruter.

Resultatet i selskapet for 2016 viser et underskudd på 135 millioner kroner og SpareBank 1 SMN sin andel av underskuddet er 27 millioner kroner. Resultatet er en konsekvens av oppstartskostnader, markedsføring og videreutvikling av mCash. Selskapet er eid av SpareBank 1 bankene, hvor SpareBank 1 SMN har en eierandel på 19,7 prosent.

Reduserte kostnader i morbank

Samlede driftskostnader ble 2.003 millioner kroner (1.931 millioner) i 2016. Av økningen på 72 millioner kroner tilskrives 59 millioner kroner at SpareBank 1 Markets ble konsolidert som datterselskap først fra andre kvartal i 2015.

I morbanken er kostnadene redusert med 66 millioner kroner til 1.151 millioner kroner fra 2015 til 2016. Deler av endringen forklares med:

- I 2016 ble det kostnadsført 50 millioner kroner i omstillingskostnader knyttet til nedbemanning i 2016 og 2017.
- Konsernet har i fjerde kvartal 2016 avviklet ytelsespensjonsordningen for ansatte i morbanken og datterselskaper som fortsatt var tilknyttet ordningen, slik at alle konsernets ansatte nå har innskuddspensjon. Det ble samtidig innført nye satser for innskuddspensjon. Avviklingen har medført en gevinst på 90 millioner kroner, hvor 74 millioner kroner er i morbanken og 16 millioner kroner er i datterselskapene.

Korrigert for overnevnte forhold er kostnadene i morbanken redusert med 28 millioner kroner tilsvarende 2,3 prosent fra 2015 til 2016. Det er iverksatt omfattende effektiviseringstiltak i banken. Siden 31. desember 2014 er antall årsverk i morbanken redusert med 90 fra 720 til 630. Banken har dermed realisert målsettingen om nullvekst i kostnader i perioden 2014 til 2016. Endret kundeadferd og ny teknologi vil legge til rette for økt effektivisering i tiden som kommer og målet om nullvekst opprettholdes også for 2017.

Kostnadsveksten i datterselskapene korrigert for SpareBank 1 Markets og avviklingsgevinst pensjoner, var 91 millioner kroner. Veksten har vært i EiendomsMegler 1 og SpareBank 1 Regnskapshuset SMN. EiendomsMegler 1 intensiverte sin satsing i markedet gjennom 2016 og SpareBank 1 Regnskapshuset SMN kjøpte opp selskaper også i 2016, og økte med dette kostnadsbasen.

Kostnader i forhold til inntekter ble i konsernet 44 prosent (50 prosent).

Økte tap, men lavt mislighold

I 2016 ble netto tap på utlån 516 millioner kroner (169 millioner). Netto tap på utlån utgjør 0,39 prosent av totale utlån (0,14 prosent). Netto tap i fjerde kvartal isolert var 99 millioner kroner (56 millioner).

På utlån til konsernets næringslivskunder er det i 2016 netto tapsført 495 millioner kroner (151 millioner). Av dette er 464 millioner kroner knyttet til fire engasjementer innenfor offshoresegmentet.

I privatmarkedsporteføljen er det i 2016 netto tapsført 21 millioner kroner (18 millioner).

Samlede individuelle nedskrivninger på utlån og garantier per 31. desember 2016 utgjorde 638 millioner kroner (184 millioner).

Samlede problemlån (misligholdte og tapsutsatte) utgjør 1.688 millioner kroner (604 millioner), tilsvarende 1,23 prosent (0,47 prosent) av brutto utlån, inklusive lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt.

Mislighold over 90 dager var 214 millioner kroner (205 millioner). I prosent av brutto utlån er misligholdet 0,16 prosent (0,16 prosent). Av samlet mislighold er det tapsavsatt 39 millioner kroner (26 millioner), tilsvarende 18 prosent (13 prosent).

Misligholdet fordeler seg på næringslivskunder med 38 millioner kroner (50 millioner) og 176 millioner (155 millioner) på privatmarkeds kunder.

Andre tapsutsatte engasjement utgjorde 1.474 millioner kroner (399 millioner). Av brutto utlån utgjør andre tapsutsatte engasjement 1,07 prosent (0,31 prosent). 599 millioner kroner (158 millioner) eller 41 prosent (40 prosent) er nedskrevet.

Andre tapsutsatte engasjement fordeler seg på næringslivskunder med 1.455 millioner kroner (350 millioner) og 19 millioner (49 millioner) på privatmarketskunder.

Gruppevise tapsnedskrivninger

Beregning av gruppevise tapsnedskrivninger gjøres med utgangspunkt i:

- Hendelser som har påvirket bankens portefølje (som gir migrering mellom risikoklassene)
- Hendelser som ennå ikke har påvirket porteføljen på grunn av at bankens kredittrisikomodeller ikke fanger effektene raskt nok opp (for eksempel makroøkonomiske forhold)

Gruppevise tapsnedskrivninger ble i første kvartal 2016 økt med 150 millioner kroner. Bakgrunnen for dette var at økt misligholdssannsynlighet og reduserte skipsverdier medførte større sannsynlighet for tap innenfor oljerelatert virksomhet som følge av en utfordrende markedssituasjonen. Økte individuelle tapsnedskrivninger fra og med andre kvartal 2016 knyttet til denne sektoren har gitt grunnlag for å redusere avsetningen til gruppevise tapsnedskrivninger, og nedskrivningene er redusert med 188 millioner kroner i denne perioden.

Samlede gruppevise tapsnedskrivninger er med dette 339 millioner kroner (376 millioner), som utgjør 0,25 prosent (0,30 prosent) av totale utlån. Gruppevise nedskrivninger fordeler seg med 100 millioner kroner på privatmarkedet og 239 millioner kroner på næringsliv. Av avsetningen på 239 millioner kroner på næringslivsporteføljen utgjør avsetning knyttet til oljerelatert virksomhet 60 millioner kroner. Resterende gruppevise tapsnedskrivninger på næringslivsporteføljen på 179 millioner kroner fordeler seg relativt jevnt på øvrige sektorer.

Forvaltningskapital 138 milliarder kroner

Bankens forvaltningskapital per 31. desember 2016 var 138 milliarder kroner (132 milliarder), og har økt med 6 milliarder tilsvarende 4,7 prosent. Økt forvaltningskapital er en konsekvens av økte utlån.

Per 31. desember 2016 er utlån på til sammen 35 milliarder kroner (33 milliarder) solgt fra SpareBank 1 SMN til SpareBank 1 Boligkreditt og til SpareBank 1 Næringskreditt. Disse lånene fremkommer ikke som utlån i bankens balanse. Kommentarene som omhandler vekst i utlån inkluderer dog utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt.

Høy vekst i utlån til bolig

Totale utlån har økt med 10,2 milliarder kroner (6,9 milliarder), tilsvarende 8,0 prosent (5,8 prosent) i 2016 og var 137,5 milliarder (127,4 milliarder) per 31. desember 2016.

Utlån til personkunder økte i 2016 med 8,7 milliarder kroner (6,6 milliarder) til 89,4 milliarder (80,7 milliarder), som tilsvarer en vekst på 10,7 prosent (9,0 prosent).

Vekst i utlån til bedriftskunder i 2016 ble 1,5 milliarder kroner (0,3 milliarder) tilsvarende 3,2 prosent (0,7 prosent). Samlede utlån til bedriftskunder utgjorde 48,1 milliarder kroner (46,7 milliarder) per 31. desember 2016. Utlån til personkunder utgjorde 65 prosent (63 prosent) av ordinære utlån til kunder ved utgangen av 2016.

(Fordelt i henhold til sektor – se note 5)

Innskudd

Innskudd fra kunder økte i 2016 med 3,1 milliarder kroner (3,4 milliarder) til 67,2 milliarder kroner (64,1 milliarder) per 31. desember 2016. Dette tilsvarer en vekst på 4,8 prosent (5,6 prosent).

Innskudd fra personkunder økte med 1,4 milliarder kroner (1,8 milliarder) til 29,7 milliarder kroner, tilsvarende 5,1 prosent (6,9 prosent), og innskudd fra bedriftskunder økte med 1,6 milliarder kroner (1,6 milliarder) til 36,6 milliarder kroner, tilsvarende 4,6 prosent (4,6 prosent).

Innskuddsdekningen i SpareBank 1 SMN var 66 prosent 31. desember 2016 (68 prosent).

(Fordelt i henhold til sektor – se note 9).

Investeringsprodukter

Samlet kundeportefølje av investeringsprodukter ført utenfor bankens balanse var 31. desember 2016 på 10,2 milliarder kroner (9,4 milliarder). Aktiv forvaltning har hatt sterk vekst både som følge av verdiøkninger og godt salg.

Investeringsprodukter, kundeporteføljer (mill. kr)	Januar-Desember		Endring
	2016	2015	
Verdipapirfond	6.612	6.540	72
Spareforsikring	762	683	79
Aktiv forvaltning	2.780	2.197	583
Totalt	10.154	9.420	734

Forsikring

Bankens forsikringsportefølje har hatt en vekst på 5,6 prosent siste 12 måneder. Veksten har vært størst på personforsikring som har økt med 12,6 prosent.

Forsikring, premievolum (mill. kr)	Januar-Desember		Endring
	2016	2015	
Skadeforsikring	738	724	14
Personforsikring	303	269	34
Tjenestepensjon	214	195	19
Totalt	1.255	1.188	67

Privatmarked

Samlede driftsinntekter ble 1.633 millioner kroner (1.663 millioner) hvor netto renteinntekter utgjorde 953 millioner kroner (948 millioner) og provisjonsinntektene 679 millioner kroner (715 millioner). Inntektene har økt som følge av økte utlån og bedre innskuddsmarginer, samt økte provisjonsinntekter fra betaling, sparing og forsikring. Samtidig har reduserte utlånsmarginer isolert sett redusert inntektene, og samlede inntekter ble redusert med 30 millioner kroner. Avkastning på anvendt kapital i privatmarkedssegmentet ble 13,8 prosent (15,8 prosent). Som anvendt kapital er regulatorisk kapital på 14,5 prosent benyttet, tilsvarende konsernets målsetting om ren kjernekapitaldekning.

Utlånsmarginen i 2016 ble 1,72 prosent (2,07 prosent), mens innskuddsmarginen ble 0,27 prosent (minus 0,14 prosent) (målt mot 3 måneders nibor). Gjennomsnittlig 3 måneders nibor er redusert med om lag 30 basispunkter siden starten av 2015.

Siste 12 måneder ble utlåns- og innskuddsvekst i privatmarkedet henholdsvis 10,3 prosent (8,4 prosent) og 3,9 prosent (6,2 prosent).

Det er gjennomgående lav risiko i utlån til privatkunder, og dette reflekteres i fortsatt svært lave tap. Det er ingen indikasjoner på økte taps- og misligholdsnivåer i bankens boliglånsportefølje. Låneporteføljen er sikret med pant i boligeiendom, og verdiutviklingen på boliger har vært tilfredsstillende i bankens markedsområde sett under ett.

Næringsliv

Driftsinntektene ble 1.205 millioner kroner (1.164 millioner) i 2016. Netto renteinntekter ble 1.000 millioner kroner (971 millioner) og provisjonsinntektene ble 205 millioner kroner (193 millioner). Driftsinntektene i næringslivssegmentet har økt i all hovedsak på grunn av økte innskuddsmarginer og økte garantiprovvisjoner.

Netto samlede tap i næringslivsdivisjonen ble 490 millioner kroner (151 millioner). Tapene er i all vesentlighet knyttet til utfordringene innen olje og offshore.

Avkastning på anvendt kapital for næringslivssegmentet ble 6,9 prosent i 2016 (12,4 prosent). Som anvendt kapital er regulatorisk kapital på 14,5 prosent benyttet, tilsvarende konsernets målsetting om ren kjernekapitaldekning.

Utlåns- og innskuddsmargin ble henholdsvis 2,66 prosent (2,68 prosent) og minus 0,14 prosent (minus 0,29 prosent) per fjerde kvartal 2016.

Utlånene økte med 0,7 prosent (0,9 prosent) og innskuddene økte med 6,7 prosent (6,9 prosent) i 2016.

Datterselskaper

Samlet resultat i bankens datterselskaper i 2016 ble 326,8 millioner kroner (130,7 millioner) før skatt. Resultatene er fra selskapsregnskapene.

Resultat før skatt (mill. kr)	Januar-Desember		Endring
	2016	2015	
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	66,7	47,0	19,7
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	103,4	83,1	20,4
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	42,9	34,8	8,1
Allegro Kapitalforvaltning	9,8	1,4	8,4
SpareBank 1 SMN Invest	73,7	38,6	35,2
SpareBank 1 Markets (fra 2. kvartal 2015)	9,9	-84,1	93,9
Andre selskaper	20,4	9,8	10,6
Sum	326,8	130,7	196,2

EiendomsMegler 1 Midt-Norge er markedsleder i Trøndelag og Møre og Romsdal med en markedsandel på 40 prosent, og i Trondheim på ca. 50 prosent. Selskapets resultat før skatt på 66,7 millioner kroner (47,0 millioner) for 2016 er svært godt. Antall solgte boligenheter var 7.439 i 2016 mot 6.612 i 2015.

SpareBank 1 Finans Midt-Norge hadde også et svært godt resultat på 103,4 millioner kroner før skatt i 2016 (83,1 millioner). Særlig har godt salg av billån bidratt positivt, hvor veksten var 35 prosent. Selskapets forretningsområder er hovedsakelig billån til privatkunder og leasing til SMB-markedet. Billån utgjør 2,7 milliarder kroner og leasingavtalene utgjør 2,3 milliarder kroner. Selskapet tilbyr også forbrukslån, og porteføljen her var ved årsskiftet 132 millioner kroner.

SamSpar-bankene i SpareBank 1 har en eierandel i SpareBank 1 Finans Midt-Norge på 27,9 prosent. Sparebanken Sogn og Fjordane gikk inn på eiersiden i januar 2016 med en eierandel på 7,5 prosent, noe som økte selskapets distribusjonskraft ytterligere. SpareBank 1 SMN eier 64,6 prosent av aksjene i SpareBank 1 Finans Midt-Norge.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN oppnådde i 2016 et overskudd før skatt på 42,9 millioner kroner (34,8 millioner). SpareBank 1 Regnskapshuset SMN har en vekststrategi tuftet på oppkjøp av mindre regnskapskontorer. Selskapet har i 2016 kjøpt opp tre selskaper på Sunnmøre som er konsolidert inn ved årsslutt.

Selskapet retter seg mot SMB-segmentet med en teknologisk moderne distribusjonsmodell og et bredt tjenestespekter. For å bli bedre rustet til å gjennomføre en større digital satsing og til å modernisere regnskapstjenestene har selskapet i tredje kvartal kjøpt IT-konsulentselskapet Areto Solutions. Dette selskapet har 20 ansatte og har kontorsted i Trondheim.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN har i tillegg overtatt alle aksjer i Økonomisenteret Kunderegnskap i Molde med omlag 110 ansatte med virkning fra 1. januar 2017. SpareBank 1 Regnskapshuset SMN vil etter dette ha 360 ansatte og en årsomsetning på 360 millioner kroner.

Allegro Kapitalforvaltning er et selskap som aktivt forvalter porteføljer for kunder primært i SpareBank 1 SMN og SamSpar-bankene. Bankene er selskapets distribusjonskanal. Resultatet i selskapet før skatt ble i 2016 9,8 millioner kroner (1,4 millioner). Selskapet forvalter en portefølje på 6,5 milliarder kroner.

SpareBank 1 SMN Invest investerer i aksjer, hovedsakelig i regionale virksomheter. Selskapet hadde et overskudd per fjerde kvartal 2016 på 73,7 millioner kroner (38,6 millioner).

Verdiendringer og realisering av tap eller gevinster i selskapets samlede aksjebeholdning representerer 58,7 millioner kroner av selskapet totale inntekter. Selskapet har i tillegg eierinteresser i eiendomsselskapet Grilstad Marina og resultatandelen herfra var 15,0 millioner kroner i 2016.

SpareBank 1 Markets er datterselskap av SpareBank 1 SMN med eierandel 73,5 prosent. SpareBank 1 Markets har hovedkontor i Oslo og avdelinger i Trondheim og Ålesund. Det er 105 ansatte i selskapet.

SpareBank 1 Markets er et verdipapirforetak med et komplett produktspekter. Selskapets ambisjon er å være et lønnsomt kapitalmarkedsmiljø som i samarbeid med eierbankene kan levere alle kapitalmarkedstjenester.

Selskapets resultat før skatt i 2016 ble 9,9 millioner kroner mot minus 84,1 millioner i 2015. Det har vært positiv resultatutvikling innenfor forretningsområdene i selskapet.

I SpareBank 1 SMNs markedsområde er selskapet det ledende kapitalmarkedsmiljøet. SpareBank 1 Markets har hovedfokus på kunder hvor selskapet selv har en sterk konkurranseposisjon alene eller i samspill med eierbankene.

Tilfredsstillende finansiering og god likviditet

Banken har en konservativ likviditetsstrategi. Strategien legger vekt på å ha likviditetsreserver som sikrer banken overlevelse i 12 måneder med ordinær drift og uten behov for ny ekstern finansiering.

Banken har likviditetsreserver på 22 milliarder kroner og er finansiert i 25 måneder med ordinær drift uten ny ekstern finansiering.

Finansdepartementet stiller krav til at alle kredittinstitusjoner skal ha tilstrekkelige likviditetsbuffer til å tåle perioder med begrenset tilgang på markedsfinansiering. Liquidity Coverage Ratio (LCR) måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon.

LCR er beregnet til 129 prosent per 31. desember 2016.

Banken tok i andre kvartal opp et nytt lån i Euromarkedet på 500 millioner euro med en løpetid på 5 år.

Banken har god diversifisering mellom ulike finansieringskilder og -produkter. Andelen av bankens samlede pengemarkedsfinansiering med over ett års løpetid var 88 prosent (86 prosent) ved årsskiftet.

Rating

Bankens rating hos Moody's og Fitch Ratings er henholdsvis A1 (outlook stable) og A- (outlook stable).

Soliditet

Ren kjernekapitaldekning per 31. desember 2016 ble 14,9 prosent (13,6 prosent). Endringen siste 12 måneder tilskrives:

- Ren kjernekapital har økt med 1,1 milliarder kroner tilsvarende 9 prosent. Dette er i all hovedsak tilbakeholdt overskudd
- Samlet kapitalbehov er redusert med 0,7 milliarder kroner tilsvarende 0,8 prosent siste 12 måneder. Redusert kapitalbehov skyldes i stor grad reduserte utlån til næringseiendom i BN Bank og redusert kapitalbehov knyttet til overgangsordningen. I tillegg er utlånsveksten i banken kommet på boliglån mens lån til næringslivet har hatt lav vekst.

SpareBank 1 SMN hadde som mål å oppnå ren kjernekapitaldekning på minimum 14,5 prosent innen 31. desember 2016. Konsernet har oppnådd dette uten å gjennomføre emisjon. De viktigste tiltakene har vært

- Tilbakeholdt overskudd og redusert utbyttensnivå
- God bankdrift gjennom effektivisering og økt prioritering av lønnsomme segmenter
- Moderat vekst i bankens balansekrevene virksomheter, med prioritering av utlån til husholdninger
- Nedbygging av næringseiendomsporteføljen i BN Bank. Ved utgangen av 2016 er porteføljen redusert med 52 prosent siden 30. juni 2015

Per 31. desember 2016 er regulatoriske krav til ren kjernekapital på 11,5 prosent, inkludert kombinerte bufferkrav.

Finanstilsynets endelige vurdering av tillegg for risikoer som ikke dekkes tilstrekkelig av pilar 1 ble fastsatt til 2,1 prosent, ned fra 2,3 prosent i foreløpig vurdering. Påslaget er hovedsakelig knyttet til eierrisiko, markedsrisiko samt konsentrasjonsrisiko på kreditt. Den 15. desember 2016 besluttet Finansdepartementet at motsyklisk buffer skal økes med ytterligere 0,5 prosent, til 2,0 prosent. Økningen får effekt fra 31. desember 2017. Styret har derfor besluttet å øke kapitalmålet til 15 prosent ved utgangen av 2017 for å sikre en tilstrekkelig ledelsesbuffer. Kapitaloppbyggingen skal skje uten gjennomføring av emisjon.

Styret i SpareBank 1 SMN gjør løpende vurderinger av kapital situasjonen og fremtidige kapitalkrav.

Bankens egenkapitalbevis (MING)

Bokført verdi per egenkapitalbevis per 31. desember 2016 inklusive et foreslått utbytte på 3,00 kroner var 73,26 kroner (67,65), og resultatet per egenkapitalbevis ble 7,91 kroner (7,02).

Pris/Inntjening var 8,19 (7,19) og Pris/Bok 0,88 (0,74).

Kursen ved årsskiftet var 64,75 kroner, og det er i 2016 utbetalt 2,25 kroner i utbytte per egenkapitalbevis for 2015.

Risikoforhold

Tap og problemlån knyttet til offshorenæringen er fortsatt på et høyt nivå ved utgangen av 2016. Økning i individuelle nedskrivninger samt gruppevis nedskrivninger kan i all hovedsak tilskrives kunder i dette markedssegmentet, noe som underbygges av rapportering fra Norges Banks Regionale nettverk. Banken ser i liten grad smitteeffekter over til resten av utlånsporteføljen. Kredittkvaliteten i den øvrige utlånsportefølje er tilfredsstillende, og taps- og misligholdsnivået i øvrige porteføljer er lavt.

Banken legger til grunn fortsatt lav vekstrate i BNP som følge av reduserte oljeinvesteringer. Kronen har styrket seg, og dermed redusert noe av drahjelpen for norsk eksportnæring, og vil delvis motvirke noe av disse effektene. Banken legger også til grunn en moderat vekst i kredittetterspørsel fra midtnorsk næringsliv fremover som følge av fortsatt lavt investeringsnivå.

Banken legger til grunn at arbeidsledigheten fortsatt vil være relativt lav, og med et fortsatt lavt rentenivå anser banken at tapsrisiko i bankens privatmarkedsportefølje fortsatt vil være lav.

Kredittetterspørselen fra norske husholdninger er fortsatt høyere enn lønnsveksten og vil i stor grad påvirkes av utviklingen i boligprisene. Finansdepartementet har besluttet å øke motsyklisk buffer fra 1,5 prosent til 2,0 prosent, endringen trer i kraft per 31. desember 2017. Banken vurderer at denne økningen kun vil ha marginal effekt på husholdningenes låneetterspørsel samt utvikling i boligpriser. Dersom boligprisene stagnerer, eller faller, vil det være en risiko for at husholdningenes sparerate øker, og at dette vil gi redusert omsetning for deler av norsk næringsliv.

Bankens resultater påvirkes direkte og indirekte av svingningene i verdipapirmarkedene. Den indirekte effekten skyldes i all hovedsak bankens eierandel i SpareBank 1 Gruppen hvor både forsikringsvirksomheten og fondsforvaltningsaktivitetene påvirkes av svingningene.

Banken er også eksponert for risiko knyttet til tilgang på ekstern finansiering. Dette reflekteres i bankens konservative likviditetsstrategi (se forøvrig avsnittet foran om finansiering og likviditet).

Utsikter

SpareBank 1 SMN har også i 2016 hatt tilfredsstillende utvikling med styrket markedsposisjon og et sterkt resultat.

Bankens distribusjonsstrategi innebærer en omfattende satsing på digitalisering av arbeids- og kundeprosesser i kombinasjon med et kompetent rådgiverapparat lokalisert på 48 steder i markedsområdet. Det er i 2016 igangsatt et omfattende arbeide med å redusere kostnadene knyttet til bankens kontornett. Dette arbeidet fortsetter og forsterkes i 2017.

Banken har deltatt aktivt i arbeidet med restrukturering av virksomheter innenfor olje- og offshoresegmentet i 2016. Det er gjort tapsnedskrivninger innenfor denne sektoren i tråd med de prognoser som ble varslet tidlig i året. Det er fortsatt usikkert hvordan sektoren vil utvikle seg i 2017. Styret legger til grunn at banken fortsatt vil ha tap, men antar de blir lavere i 2017 enn i 2016. Styret er tilfreds med at det ikke er nevneverdig smitteeffekt fra problemene innenfor olje- og offshore til det øvrige næringslivet i markedsområdet.

Bankens plan om nullvekst i kostnader for morbanken er gjennomført. Styret legger til grunn at endret kundeadferd og ny teknologi vil legge til rette for ytterligere effektivisering fremover.

Styret er tilfreds med at ren kjernekapitaldekning er styrket til 14,9 prosent. Konsernets mål om 14,5 prosent ren kjernekapital innen 31. desember 2016 er nådd, og nytt kapitalmål er satt til 15,0 prosent.

Styret er tilfreds med konsernets prestasjoner og resultat for 2016.

Trondheim, 7. februar 2017
Styret i SpareBank 1 SMN

Kjell Bjordal
Styrets leder

Bård Benum
Nestleder

Paul E. Hjelm-Hansen

Aud Skrudland

Morten Loktu

Janne Thyø Thomsen

Arnhild Holstad

Erik Gunnes
Ansatterrepresentant

Oddny Lysberg
Ansatterrepresentant

Finn Haugan
Konsernsjef

Resultatregnskap

Morbank					Konsern				
Januar-Desember					Januar-Desember				
4.kv.15	4.kv.16	2015	2016	(mill. kr)	Note	2016	2015	4.kv.16	4.kv.15
916	862	3.865	3.401	Renteinntekter		3.597	4.031	917	962
490	425	2.161	1.717	Rentekostnader		1.714	2.159	424	489
426	437	1.703	1.684	Netto renteinntekter	10	1.883	1.872	493	473
257	238	1.005	971	Provisjonsinntekter		1.251	1.245	300	309
28	22	103	85	Provisjonskostnader		133	135	35	38
10	10	220	36	Andre driftsinntekter		556	435	149	107
238	225	1.123	922	Netto provisjons- og andre inntekter		1.674	1.545	414	378
1	224	471	817	Utbytte		88	25	1	3
-	-	-	-	Netto resultat fra eierinteresser	3	423	448	74	121
-33	45	-125	188	Netto resultat fra finansielle instrumenter	3	434	-14	153	-15
-32	270	346	1.006	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser		944	459	228	109
633	932	3.172	3.612	Sum inntekter		4.502	3.876	1.134	959
148	98	589	536	Personalkostnader	2	1.159	1.093	251	280
179	156	628	615	Andre driftskostnader		844	838	231	235
327	254	1.217	1.151	Sum driftskostnader	11	2.003	1.931	482	515
306	678	1.955	2.461	Resultat før tap		2.499	1.945	652	444
53	94	159	502	Tap på utlån, garantier m.v.	6,7	516	169	99	56
252	584	1.796	1.959	Resultat før skatt	3	1.983	1.776	553	388
75	95	325	290	Skattekostnad		341	370	99	100
-	-13	-	-13	Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	3	4	-1	7	-0
177	476	1.471	1.655	Periodens resultat		1.647	1.406	462	287
Konrollerende eierinteressers andel av periodens resultat						1.606	1.410	448	291
Ikke-kontrollrende eierinteressers andel av periodens resultat						41	-4	14	-4
Resultat per egenkapitalbevis						8,11	7,00	2,28	1,43
Utvannet resultat pr egenkapitalbevis						7,91	7,02	2,21	1,45

Utvidet resultatregnskap

Morbank									Konsern			
Januar-Desember									Januar-Desember			
4.kv.15	4.kv.16	2015	2016	(mill. kr)		2016	2015	4.kv.16	4.kv.15			
177	476	1.471	1.655	Periodens resultat		1.647	1.406	462	287			
				Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat								
				Aktuarielle gevinster og tap								
109	-75	109	-75	pensjoner		-77	115	-77	115			
-27	19	-27	19	Skatt på estimatavvik pensjon		19	-28	19	-28			
				Andre inntekter og kostnader tilknyttede og								
-	-	-	-	felleskontrollerte foretak		-1	36	18	0			
82	-56	82	-56	Sum		-58	123	-40	88			
				Poster som vil bli reklassifisert til resultat								
				Endring i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig								
75	-	75	-52	for salg		-50	78	2	78			
				Andre inntekter og kostnader tilknyttede og								
-	-	-	-	felleskontrollerte foretak		-7	1	8	1			
-1	-	-1	-	Skatt		-	-1	-	-1			
74	-	74	-52	Sum		-58	78	10	77			
333	420	1.627	1.547	Totalresultat		1.531	1.607	432	452			
				Kontrollende eierinteressers andel av periodens								
				totalresultat		1.490	1.611	418	456			
				Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av								
				periodens totalresultat		41	-4	14	-4			

Balanse

Morbank		Note	Konsern	
31.12.15	31.12.16 (mill. kr)		31.12.16	31.12.15
3.270	315		315	3.270
5.883	8.203		3.892	2.407
89.596	96.499	5	101.354	93.415
15.752	17.636	15	17.557	15.752
7.606	4.812	15	4.752	7.524
337	248	15	1.542	1.485
3.624	3.766		5.638	5.522
2.927	3.005		-	-
222	226		15	16
466	470		639	562
411	882	12	2.376	1.962
130.095	136.062		138.080	131.914
Eiendeler				
8.155	10.299		10.509	8.155
65.091	68.391	9	67.168	64.090
35.154	36.317	14	36.317	35.154
5.366	3.973	15	4.074	5.414
868	731	13	1.531	1.734
-	-		0	0
3.463	3.140	14	3.182	3.463
118.097	122.850		122.781	118.010
Sum gjeld				
2.597	2.597		2.597	2.597
-0	-0		-4	-21
895	895		895	895
3.790	4.487		4.484	3.790
292	389		389	292
40	220		220	40
4.105	4.498		4.498	4.105
279	126		139	290
-	-		1.656	1.597
			425	318
11.998	13.212		15.299	13.904
130.095	136.062		138.080	131.914
Gjeld og egenkapital				

Kontantstrømoppstilling

Morbank			Konsern	
Januar-Desember			Januar-Desember	
2015	2016	(mill. kr)	2016	2015
1.471	1.655	Resultat etter skatt	1.647	1.406
70	34	+ Av- og nedskrivninger	98	104
159	502	+ Tap på utlån/garantier	516	169
1.700	2.191	Tilført fra årets virksomhet	2.261	1.678
224	2.310	Reduksjon/(økning) øvrige fordringer	2.234	-190
-782	-1.586	Økning/(reduksjon) annen gjeld	-1.601	-112
-3.277	-7.405	Reduksjon/(økning) utlån	-8.454	-3.472
-1.520	-2.318	Reduksjon/(økning) utlån kredittinstitusjoner	-1.485	-1.118
3.889	3.299	Økning/(reduksjon) innskudd kunder	3.078	3.410
-968	2.144	Økning/(reduksjon) innskudd kredittinstitusjoner	2.354	-968
-1.575	-1.885	Reduksjon/(økning) sertifikater og obligasjoner	-1.805	-1.575
-2.311	-3.249	A) Netto likviditetsendring fra virksomhet	-3.418	-2.351
-61	-26	Brutto utbetalinger bygninger/driftsmidler	-52	-50
1	-	Avgang bygninger/driftsmidler	-	1
-821	-223	Netto innbetalt kapital tilknyttede selskaper/datterselskaper	33	-98
-6	36	Reduksjon/(økning) aksjer og eierinteresser	-67	-702
-887	-213	B) Netto likviditetsendring investeringer	-86	-849
93	-324	Økning/(reduksjon) i ansvarlig lånekapital	-281	93
-1	0	Innbetalinger/(utbetalinger) knyttet til eierandelskapital	0	-1
-292	-292	Utbetalt utbytte	-292	-292
-160	-40	Gaveutdeling	-40	-160
2.153	1.162	Økning/(reduksjon) annen langsiktig gjeld	1.162	2.153
1.792	507	C) Netto likviditetsendringer finansiering	549	1.792
-1.405	-2.955	A) + B) + C) Netto endringer i likvider i året	-2.955	-1.405
4.676	3.270	Likviditetsbeholdning per 1.1	3.270	4.676
3.270	315	Likviditetsbeholdning ved utgangen av kvartalet	315	3.270
-1.405	-2.955	Endring	-2.955	-1.405

Endring i egenkapital

Morbank (mill. kr)	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital					Sum egenkapital
	Eierandels- kapital	Overkurs- fond	Grunnfonds- kapital	Utjevnings- fond	Utbytte	Gaver	Fond for urealiserte gevinster	
Egenkapital per 1.1.15	2.597	895	3.619	3.122	292	160	139	10.824
Periodens resultat	-	-	457	616	292	40	66	1.471
Utvidede resultatposter								
Urealiserte verdier aksjer								
Tilgjengelig for salg	-	-	-	-	-	-	74	74
Estimatavvik pensjoner	-	-	29	53	-	-	-	82
Sum utvidede resultatposter	-	-	29	53	-	-	74	156
Totalresultat for perioden	-	-	486	669	292	40	140	1.627
Transaksjoner med eierne								
Utbetalt utbytte for 2014	-	-	-	-	-292	-	-	-292
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-	-160	-	-160
Kjøp og salg egne egenkapitalbevis	-	-	-	-1	-	-	-	-1
Sum transaksjoner med eierne	-	-	-	-1	-292	-160	-	-453
Egenkapital per 31.12.15	2.597	895	4.105	3.790	292	40	279	11.998
Egenkapital per 1.1.16	2.597	895	4.105	3.790	292	40	279	11.998
Periodens resultat	-	-	411	730	389	220	-95	1.655
Utvidede resultatposter								
Urealiserte verdier aksjer								
Tilgjengelig for salg	-	-	2	3	-	-	-57	-52
Estimatavvik pensjoner	-	-	-20	-36	-	-	0	-56
Sum utvidede resultatposter	-	-	-18	-33	-	-	-57	-108
Totalresultat for perioden	-	-	393	697	389	220	-152	1.547
Transaksjoner med eierne								
Utbetalt utbytte for 2015	-	-	-	-	-292	-	-	-292
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-	-40	-	-40
Kjøp og salg egne egenkapitalbevis	0	-	-	0	-	-	-	0
Sum transaksjoner med eierne	0	-	-	0	-292	-40	-	-332
Egenkapital per 31.12.16	2.597	895	4.498	4.487	389	220	126	13.212

Konsern	Kontrollerende eierinteresser									
	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital							
(mill. kr)	Eierandels- kapital	Overkurs- fond	Grunnfonds- kapital	Utjevnings- fond	Utbytte	Gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Ikke- kontrollerende eierinteresser	Sum egenkapital
Egenkapital per 1.1.15	2.597	895	3.619	3.122	292	160	148	1.620	72	12.524
Periodens resultat	-	-	457	616	292	40	66	-61	-4	1.406
Utvidede resultatposter										
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	-	37	-	37
Urealiserte verdier aksjer Tilgjengelig for salg	-	-	-	-	-	-	77	-	-	77
Estimatavvik pensjoner	-	-	29	53	-	-	-	4	1	87
Sum utvidede resultatposter	-	-	29	53	-	-	77	41	1	201
Totalresultat for perioden	-	-	486	669	292	40	142	-20	-3	1.607
Transaksjoner med eierne										
Utbetalt utbytte for 2014	-	-	-	-	-292	-	-	-	-	-292
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-	-160	-	-	-	-160
Kjøp og salg av egne egenkapitalbevis	-	-	-	-1	-	-	-	-	-	-1
Andre egenkapitalføringer	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4
Andre transaksjoner tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	-	-3	-	-3
Egne egenkapitalbevis i SB1 Markets*)	-21	-	-	-	-	-	-	-5	-	-25
Endring ikke-kontrollerende eierinteresser	-	-	-	-	-	-	-	-	249	249
Sum transaksjoner med eierne	-21	-	-	-1	-292	-160	-	-3	249	-227
Egenkapital per 31.12.15	2.576	895	4.105	3.790	292	40	290	1.597	318	13.904

*) Beholdning av egne egenkapitalbevis som ledd i SpareBank i Markets' tradingaktivitet

(mill. kr)	Kontrollerende eierinteresser									
	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital							
	Eierandels- kapital	Overkurs- fond	Grunnfonds- kapital	Utjevnings- fond	Utbytte	Gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Ikke- kontrollerende eierinteresser	Sum
										egenkapital
Egenkapital per 1.1.16	2.576	895	4.105	3.790	292	40	290	1.597	318	13.904
Periodens resultat	-	-	411	730	389	220	-95	-49	41	1.647
Utvidede resultatposter										
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	-	-8	-	-8
Urealiserte verdier aksjer Tilgjengelig for salg	-	-	2	3	-	-	-56	-0	-	-50
Estimatavvik pensjoner	-	-	-20	-36	-	-	-	-1	-0	-58
Sum utvidede resultatposter	-	-	-18	-33	-	-	-56	-9	-0	-116
Totalresultat for perioden	-	-	393	697	389	220	-151	-58	41	1.531
Transaksjoner med eierne										
Utbetalt utbytte for 2015	-	-	-	-	-292	-	-	-	-	-292
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-	-40	-	-	-	-40
Kjøp og salg av egne egenkapitalbevis	0	-	-	0	-	-	-	-	-	0
Andre egenkapitalføringer	-	-	-	-	-	-	-	-12	-	-12
Andre transaksjoner tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	-	132	-	132
Egne egenkapitalbevis i SB1 Markets*)	17	-	-	-3	-	-	-	-2	-	11
Endring ikke-kontrollerende eierinteresser	-	-	-	-	-	-	-	-	66	66
Sum transaksjoner med eierne	17	-	-	-3	-292	-40	-	118	66	-135
Egenkapital per 31.12.16	2.593	895	4.498	4.484	389	220	139	1.656	425	15.299

*) Beholdning av egne egenkapitalbevis som ledd i SpareBank i Markets' tradingaktivitet

Noter

Innholdsfortegnelse

Note 1 - Regnskapsprinsipper	27
Note 2 - Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger	28
Note 3 - Segmentrapportering	30
Note 4 - Kapitaldekning	33
Note 5 - Utlån til kunder fordelt på sektor og næring	35
Note 6 - Tap på utlån og garantier	36
Note 7 - Nedskrivning på utlån og garantier	37
Note 8 - Misligholdte og tapsutsatte engasjement	38
Note 9 - Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring	39
Note 10 - Netto renteinntekter	40
Note 11 - Andre driftskostnader	41
Note 12 - Øvrige eiendeler	42
Note 13 - Annen gjeld	43
Note 14 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital	44
Note 15 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter	45
Note 16 - Likviditetsrisiko	47

Note 1 - Regnskapsprinsipper

SpareBank 1 SMN avlegger kvartalsregnskapet i samsvar med børsforskrift, børsregler og International Financial Reporting Standards (IFRS), godkjent av EU, herunder IAS 34 om delårsrapportering. Kvartalsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2015. Konsernet har i denne kvartalsrapporten benyttet de samme regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som i siste årsregnskap.

Note 2 - Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimer, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I fjorårets årsregnskap er det redegjort nærmere for vesentlige estimer og forutsetninger i note 3 Kritiske estimer og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper.

Pensjoner

Sparebank1 SMN -konsernet har to typer pensjonsavtaler - ytelsesbasert og innskuddsbasert pensjonsavtale. For ytterligere beskrivelse av de ulike pensjonsordningene, se note 25 i årsrapporten for 2015.

Konsernets pensjonsforpliktelser regnskapsføres i henhold til IAS 19R. Estimatavvik føres derfor direkte mot egenkapitalen og presenteres under andre inntekter og kostnader.

Ytelsesordningen ble besluttet avviklet i styremøte 21.oktober 2016. Ansatte i ytelsesordningen vil gå over på innskuddsbasert pensjon fra 1.januar 2017, og vil motta fripolise på opptjente rettigheter fra ytelsesordningen. Fripoliser forvaltes av pensjonskassen som fra 1.januar 2017 blir en fripolisekasse. Det er opprettet en rammeavtale mellom SpareBank 1 SMN og pensjonskassen som omhandler finansiering, kapitalforvaltning mv. På grunn av ansvaret SpareBank 1 SMN fremdeles har, vil fremtidig forpliktelse måtte innarbeides i regnskapet. Styret i pensjonskassen skal være sammensatt av representanter fra konsernet og deltagere i pensjonsordningene i henhold til vedtektene i pensjonskassen.

Endringen har medført en reduksjon i pensjonsforpliktelsen som gir en engangsgevinst på 74 millioner for morbank og 90 millioner for konsern i regnskapet for fjerde kvartal.

Det er foretatt ny beregning av konsernets pensjonsforpliktelser per 31. desember 2016.

Økonomiske forutsetninger	31.12.16	1.1.16	31.12.15
Diskonteringsrate	2,60 %	2,70 %	2,70 %
Avkastning	2,60 %	2,70 %	2,70 %
Lønnsregulering	2,25 %	2,25 %	2,25 %
G-regulering	2,25 %	2,25 %	2,50 %
Pensjonsregulering	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %	14,10 %

Demografiske forutsetninger

Dødelighet, Giftemåls sannsynlighet etc	K2013 BE
Uførhet	IR73
Frivillig avgang	2% til 50år, 0% etter 50år

Bevegelse hittil i år konsern (mill.kr)	Sikret	Usikret	Totalt
Netto pensjonsforpliktelse IB	-119	25	-94
Korrigerende mot EK IB	11	-	11
Korrigerende mot EK UB	13	0	14
Netto pensjonskostnad	-63	1	-62
Foretakets tilskudd	-48	-	-48
Utbetalinger over drift	-	-1	-1
Netto pensjonsforpliktelse 31.12.16	-207	26	-181

Finansiell status konsern (mill. kr)	31.12.16	31.12.15
Pensjonsforpliktelse	641	711
Verdi av pensjonsmidler	-826	-808
Netto pensjonsforpliktelse før arbeidsgiveravgift	-185	-97
Arbeidsgiveravgift	4	4
Netto pensjonsforpliktelse etter arbeidsgiveravgift	-181	-94

Pensjonskostnad konsern (mill.kr)	31.12.16	31.12.15
Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	23	28
Renter	-2	-0
Gevinst ved avvikling av ytelsesordning	-90	-
Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	-69	28
Arbeidsgiveravgift	6	5
Innskuddspensjon og AFP	46	42
Periodens pensjonskostnad	-17	75

Note 3 - Segmentrapportering

For datterselskapene oppgis tall fra de respektive selskapsregnskapene, mens for tilknyttede og felleskontrollerte selskaper som tas inn etter egenkapitalmetoden oppgis konsernets resultatandel etter skatt samt bokført verdi av investeringen på konsernnivå.

Konsern 31. desember 2016

Resultatregnskap (mill. kr)	Privat- marked	Nærings- liv	SB1- Markets	SB 1 Finans EM1	SB 1 Finans MN	SB 1 Regnskaps- huset SMN	SB1 Gruppen	BN Bank	Øvrige/elim	Total
Netto renteinntekter	906	960	-8	4	183	0	-	-	-163	1.883
Renter av anvendt kapital	47	40	-	-	-	-	-	-	-86	-
Sum renteinntekter	953	1.000	-8	4	183	0	-	-	-249	1.883
Netto provisjons- og andre inntekter	679	196	212	426	-11	234	-	-	-62	1.674
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	1	9	88	-	-	-	317	86	448	949
Sum inntekter	1.633	1.205	292	430	172	235	317	86	137	4.506
Sum driftskostnader	770	332	282	363	55	191	-	-	11	2.003
Resultat før tap	863	873	10	68	117	44	317	86	125	2.503
Tap på utlån, garantier m.v.	13	490	0	-	13	-	-	-	1	516
Resultat før skatt inkl. res. virksomhet holdt for salg	850	384	10	68	104	44	317	86	124	1.988
EK avkastning *)	13,8 %	6,9 %								11,3 %
Balanse										
Utlån til kunder	93.757	38.938	-	-	5.430	-	-	-	-590	137.535
Herav solgt Boligkreditt og Næringskreditt	-33.307	-1.903	-	-	-	-	-	-	-0	-35.211
Individuell nedskrivning utlån	-24	-596	-	-	-11	-	-	-	-2	-632
Gruppenedskrivning utlån	-90	-228	-	-	-20	-	-	-	-0	-339
Andre eiendeler	177	35	1.702	322	16	218	1.476	1.186	31.594	36.726
Sum eiendeler	60.514	36.245	1.702	322	5.414	218	1.476	1.186	31.002	138.080
Innskudd fra og gjeld til kunder	34.856	32.401	-	-	-	-	-	-	-89	67.168
Annen gjeld og egenkapital	25.658	3.845	1.702	322	5.414	218	1.476	1.186	31.091	70.912
Sum egenkapital og gjeld	60.514	36.245	1.702	322	5.414	218	1.476	1.186	31.002	138.080

Konsern 31. desember 2015

Resultatregnskap (mill. kr)	Privat- marked	Nærings- liv	SB1 Markets	EM1	SB 1 Finans MN	SB1 Regnskaps- huset SMN	SB1 Gruppen	BN Bank	Øvrige/elim	Total
Netto renteinntekter	907	922	-2	4	154	-0	-	-	-112	1.872
Renter av anvendt kapital	41	48	-	-	-	-	-	-	-89	-
Sum renteinntekter	948	971	-2	4	154	-0	-	-	-202	1.872
Netto provisjons- og andre inntekter	715	180	56	360	33	197	-	-	5	1.545
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	1	13	50	-	-	-	251	41	101	458
Sum inntekter	1.663	1.164	104	364	187	197	251	41	-96	3.875
Sum driftskostnader	779	353	188	317	97	162	-	-	35	1.931
Resultat før tap	884	810	-85	47	91	35	251	41	-131	1.944
Tap på utlån, garantier m.v.	11	151	-	-	8	-	-	-	-2	169
Resultat før skatt inkl. res. virksomhet holdt for salg	873	659	-85	47	83	35	251	41	-129	1.776
EK avkastning *)	15,8 %	12,4 %								10,7 %
Balanse										
Utlån til kunder	84.981	37.226	-	-	4.376	-	-	-	796	127.378
Herav solgt Boligkreditt og Næringskreditt	-32.061	-1.343	-	-	-	-	-	-	0	-33.404
Individuell nedskrivning utlån	-28	-146	-	-	-7	-	-	-	-2	-183
Gruppenedskrivning utlån	-95	-264	-	-	-18	-	-	-	1	-376
Andre eiendeler	140	3	1.456	281	4	144	1.509	1.157	33.803	38.499
Sum eiendeler	52.937	35.476	1.456	281	4.355	144	1.509	1.157	34.598	131.914
Innskudd fra og gjeld til kunder	33.534	30.367	-	-	-	-	-	-	188	64.090
Annen gjeld og egenkapital	19.402	5.108	1.456	281	4.355	144	1.509	1.157	34.410	67.824
Sum egenkapital og gjeld	52.937	35.476	1.456	281	4.355	144	1.509	1.157	34.598	131.914

*) Fra og med tredje kvartal 2014 er regulatorisk kapital lagt til grunn ved beregning av anvendt kapital i PM og Næringsliv. Denne kapitalen er oppgrosset til 14,5 prosent for å være i tråd med bankens kapitalplan

**) Spesifikasjon av netto avkastning på finansielle eiendeler inkl. holdt for salg (mill. kr)	31.12.16	31.12.15
Kursgevinst/utbytte på aksjer	149	62
Obligasjoner og derivater	236	-90
Endret verdsettelsesmodell fastrentelån	-	-64
Valuta- og renteforretninger Markets	136	102
Sum verdiendringer finansielle eiendeler	521	11
SpareBank 1 Gruppen	317	251
SpareBank 1 Boligkreditt	-17	80
SpareBank 1 Næringskreditt	29	30
BN Bank	86	41
SpareBank 1 Kredittkort	24	21
Selskaper eid av SpareBank 1 SMN Invest	15	27
SpareBank 1 Mobilbetaling	-27	-2
Andre selskaper	0	-2
Sum avkastning på eierinteresser	427	448
Sum	949	458

Note 4 - Kapitaldekning

SpareBank 1 SMN benytter interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer. Fra 31. mars 2015 har banken tillatelse til å benytte Avansert IRB for de foretaksporteføljene som tidligere ble rapportert etter grunnleggende IRB-metode.

Per 31. desember 2016 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 prosent, systemrisikobuffer 3,0 prosent og den norske motsyklisk kapitalbuffer 1,5 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent, slik at samlet minstekrav til ren kjernekapital er 11,5 prosent. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et pilar 2-krav for Sparebank 1 SMN på 2,1 prosent med virkning fra fjerde kvartal 2016. Totalt minstekrav til ren kjernekapital inklusive pilar 2-kravet er dermed 13,6 prosent.

Motsyklisk buffer økte fra 1,0 prosent til 1,5 prosent med virkning fra 30. juni 2016. Finansdepartementet har vedtatt at bufferen økes med 0,5 prosent, til 2,0 prosent med virkning fra 31. desember 2017.

Fra fjerde kvartal 2016 er differensierte satser på motsyklisk buffer trådt i kraft. For engasjementer i andre land benyttes den motsykliske kapitalbuffersatsen som er fastsatt av myndighetene i vedkommende land. Dersom landet ikke har fastsatt sats benyttes samme sats som for engasjementer i Norge med mindre Finansdepartementet fastsetter en annen sats. For fjerde kvartal 2016 er morbanken under unntaksgrensen slik at den norske satsen benyttes på alle aktuelle engasjementer. For konsern er beregnet vektet motsyklisk kapitalbuffer på 1,5 prosent.

Deler av konsernets fondsobligasjoner og ansvarlig lån er utstedt i henhold til gammelt regelverk. Disse vil være gjenstand for nedtrapping med 40 prosent i 2016 og deretter 10 prosent per år. Per 31. desember 2016 hadde banken 450 millioner kroner i fondsobligasjoner som er gjenstand for nedtrapping. Tilsvarende for ansvarlig lån er 661 millioner kroner. Finanstilsynet kan kreve at fondsobligasjonene skrives ned proporsjonalt med egenkapitalen dersom bankens rene kjernekapitaldekning faller under 5,125 prosent.

Morbank			Konsern	
31.12.15	31.12.16	(mill. kr)	31.12.16	31.12.15
2.597	2.597	Eierandelskapital	2.597	2.597
-0	-0	Egenbeholdning eierandelskapital	-4	-21
895	895	Overkursfond	895	895
3.790	4.487	Uttevningfond	4.484	3.790
4.105	4.498	Grunnfondskapital	4.498	4.105
292	389	Avsatt utbytte	389	292
40	220	Avsatt gaver	220	40
279	126	Fond for urealiserte gevinster	139	290
-	-	Annen egenkapital	1.656	1.597
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser	425	318
11.998	13.212	Sum balanseført egenkapital	15.299	13.904
-447	-470	Utsatt skattefordel, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-741	-662
-	-	Andel av fond for urealiserte gevinster i tilknyttede selskap	117	264
-332	-609	Fradrag for avsatt utbytte og gaver	-609	-332
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser bokført i annen egenkapital	-425	-318
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	220	132
-93	-	Overfinansiering pensjonsforpliktelse	-	-43
-33	-29	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-48	-55
-164	-190	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-248	-239
-	-	Fradrag ren kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-337	-458
10.928	11.913	Sum ren kjernekapital	13.229	12.192
950	950	Fondsobligasjon	1.358	1.301
495	483	Fondsobligasjon omfattet av overgangsbestemmelser	483	495
12.373	13.346	Sum kjernekapital	15.069	13.988
Tilleggskapital utover kjernekapital				
1.000	1.000	Ansvarlig kapital	1.698	1.647
786	673	Ansvarlig kapital omfattet av overgangsbestemmelser	673	786
-43	-256	Fradrag for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-256	-43
1.743	1.418	Sum tilleggskapital	2.116	2.390
14.116	14.764	Netto ansvarlig kapital	17.185	16.378

		Minimumskrav ansvarlig kapital		
1.027	1.065	Engasjement med spesialiserte foretak	1.206	1.213
1.049	1.064	Engasjement med øvrige foretak	1.102	1.105
1.093	1.128	Engasjement med massemarked eiendom	1.602	1.557
157	156	Engasjement med massemarked SMB	166	167
38	71	Engasjement med massemarked øvrig	74	40
1.221	1.223	Egenkapitalposisjoner IRB	3	0
4.585	4.707	Sum kredittrisiko IRB	4.153	4.082
64	35	Gjeldsrisiko	36	64
-	-	Egenkapitalrisiko	5	10
-	-	Valutarisiko	1	-
316	334	Operasjonell risiko	479	457
922	898	Engasjementer beregnet etter standardmetoden	1.772	1.805
53	51	Risiko for svekket kredittverdighet for motpart (CVA)	84	106
-	-	Overgangsordning	574	634
5.939	6.026	Minimumskrav ansvarlig kapital	7.103	7.157
74.243	75.325	Beregningsgrunnlag	88.788	89.465
3.341	3.390	Minimumskrav ren kjernekapital, 4,5 prosent	3.995	4.026
		Bufferkrav		
1.856	1.883	Bevaringsbuffer, 2,5 prosent	2.220	2.237
2.227	2.260	Systemrisikobuffer, 3,0 prosent	2.664	2.684
742	1.130	Motsykliskbuffer, 1,5 prosent (1,0 prosent)	1.332	895
4.826	5.273	Sum bufferkrav til ren kjernekapital	6.215	5.815
2.761	3.251	Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav	3.018	2.351
		Kapitaldekning		
14,7 %	15,8 %	Ren kjernekapitaldekning	14,9 %	13,6 %
16,7 %	17,7 %	Kjernekapitaldekning	17,0 %	15,6 %
19,0 %	19,6 %	Kapitaldekning	19,4 %	18,3 %
9,1 %	9,5 %	Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	7,4 %	6,7 %

Note 5 - Utlån til kunder fordelt på sektor og næring

Morbank			Konsern	
31.12.15	31.12.16	(mill. kr)	31.12.16	31.12.15
8.515	10.290	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	10.499	8.674
1.485	1.599	Havbruk	1.985	1.807
2.387	2.701	Industri og bergverk	2.985	2.675
3.141	2.980	Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	3.532	3.598
2.482	2.288	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	2.510	2.666
6.043	4.983	Sjøfart og offshore	4.983	6.066
14.377	13.688	Eiendomsdrift	13.744	14.346
2.019	2.442	Forretningsmessig tjenesteyting	2.072	1.777
2.859	3.220	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	3.836	3.355
192	273	Offentlig forvaltning	288	211
1.458	1.670	Øvrige sektorer	1.700	1.477
44.958	46.135	Sum næring	48.133	46.653
78.575	86.513	Lønnstakere	89.402	80.725
123.533	132.648	Sum utlån inkl. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	137.535	127.378
31.944	33.142	Herav Boligkreditt	33.142	31.944
1.460	2.069	Herav Næringskreditt	2.069	1.460
90.129	97.437	Brutto utlån til kunder	102.325	93.974
174	620	- Individuelle nedskrivninger	632	183
358	318	- Nedskrivning på grupper av utlån	339	376
89.596	96.499	Netto utlån til kunder	101.354	93.415

Note 6 - Tap på utlån og garantier

Morbank

Januar-Desember

	2016			2015		
	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt
Tap på utlån (mill. kr)						
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	0	449	450	2	9	11
Periodens endring i gruppenedskrivninger	-	-40	-40	-	80	80
Konstaterte tap på engasjement som tidligere er nedskrevet	8	34	42	7	58	65
Konstaterte tap på engasjement som tidligere ikke er nedskrevet	10	49	59	8	4	12
Inngang på tidligere nedskrevne utlån, garantier m.v.	-6	-3	-8	-6	-3	-9
Sum tap på utlån og garantier	13	490	502	11	148	159

Konsern

Januar-Desember

	2016			2015		
	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt
Tap på utlån (mill. kr)						
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	0	454	454	3	9	11
Periodens endring i gruppenedskrivninger	4	-42	-38	2	80	82
Konstaterte tap på engasjement som tidligere er nedskrevet	8	36	44	8	59	67
Konstaterte tap på engasjement som tidligere ikke er nedskrevet	14	50	64	13	7	21
Inngang på tidligere nedskrevne utlån, garantier m.v.	-6	-3	-9	-8	-4	-12
Sum tap på utlån og garantier	21	495	516	18	151	169

Note 7 - Nedskrivning på utlån og garantier

Morbank

	Januar-Desember					
	2016			2015		
	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt
Individuelle nedskrivninger (mill. kr)						
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån, garantier, m.v. per 1.1.*)	28	148	176	25	140	165
- Konstaterte tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	8	34	42	7	58	65
- Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	3	36	39	2	40	43
+ Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	2	6	8	1	21	22
+ Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger	4	518	523	12	85	96
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier ved utløp av perioden	24	602	625	28	148	176

*) Individuelle tapsnedskrivninger på garantier, 5,6 mill. kroner, er oppført i balansen som gjeld under 'Andre forpliktelser'

	2016			2015		
	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt
Gruppenedskrivninger (mill.kr)						
Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier per 1.1.	90	268	358	90	188	278
Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån, garantier m.v.	-	-40	-40	-	80	80
Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier ved utløp av perioden	90	228	318	90	268	358

Konsern

	Januar-Desember					
	2016			2015		
	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt
Individuelle nedskrivninger (mill. kr)						
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån, garantier, m.v. per 1.1.*)	31	153	184	27	146	173
- Konstaterte tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	8	36	44	8	59	67
- Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	3	36	39	3	42	46
+ Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	2	6	8	1	21	22
+ Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger	4	523	528	14	87	102
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier ved utløp av perioden	27	611	638	31	153	184

*) Individuelle tapsnedskrivninger på garantier, 5,6 mill. kroner, er oppført i balansen som gjeld under 'Andre forpliktelser'

	2016			2015		
	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt
Gruppenedskrivninger (mill. kr)						
Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier per 1.1.	96	281	376	94	201	295
Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån, garantier m.v.	4	-42	-38	2	80	82
Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier ved utløp av perioden	100	239	339	96	281	376

Note 8 - Misligholdte og tapsutsatte engasjement

Morbank

	31.12.16			31.12.15		
	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt
Misligholdte utlån (mill. kr)						
Brutto mislighold over 90 dager *)	144	29	173	133	38	171
- Individuelle nedskrivninger	17	18	36	15	8	23
Netto misligholdte utlån	127	11	138	119	30	148
Avsetningsgrad	12 %	62 %	21 %	11 %	22 %	13 %
Andre tapsutsatte engasjement						
Tapsutatte engasjement (ikke misligholdt)	19	1.435	1.453	45	341	387
- Individuelle nedskrivninger	6	584	590	13	139	152
Netto andre tapsutsatte engasjement	13	851	863	32	202	234
Avsetningsgrad	33 %	41 %	41 %	29 %	41 %	39 %

*) Det foreligger ikke mislighold på lån i garantiporteføljen overtatt fra BN Bank per fjerde kvartal

Konsern

	31.12.16			31.12.15		
	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt
Misligholdte utlån (mill. kr)						
Brutto mislighold over 90 dager *)	176	38	214	155	50	205
- Individuelle nedskrivninger	20	19	39	17	9	26
Netto misligholdte utlån	156	18	174	138	41	179
Avsetningsgrad	12 %	51 %	18 %	11 %	18 %	13 %
Andre tapsutsatte engasjement						
Tapsutatte engasjement (ikke misligholdt)	19	1.455	1.474	49	350	399
- Individuelle nedskrivninger	6	592	599	14	144	158
Netto andre tapsutsatte engasjement	13	863	875	34	206	241
Avsetningsgrad	33 %	41 %	41 %	30 %	41 %	40 %

*) Det foreligger ikke mislighold på lån i garantiporteføljen overtatt fra BN Bank per fjerde kvartal

Note 9 - Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring

Morbank			Konsern	
31.12.15	31.12.16	(mill. kr)	31.12.16	31.12.15
2.541	2.791	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	2.791	2.541
674	420	Havbruk	420	674
2.518	1.727	Industri og bergverk	1.727	2.518
2.164	2.416	Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	2.416	2.164
4.116	4.067	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	4.067	4.116
1.994	1.740	Sjøfart og offshore	1.740	1.994
4.295	4.387	Eiendomsdrift	4.153	4.099
4.836	5.550	Forretningsmessig tjenesteyting	5.550	4.836
4.643	4.848	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	4.339	4.138
7.221	8.627	Offentlig forvaltning	8.627	7.221
1.755	2.048	Øvrige sektorer	1.569	1.454
36.756	38.621	Sum næring	37.398	35.754
28.336	29.769	Lønnstakere	29.769	28.336
65.091	68.391	Sum innskudd	67.168	64.090

Note 10 - Netto renteinntekter

Morbank		Konsern	
Januar- Desember		Januar- Desember	
2015	2016 (mill. kr)	2016	2015
	Renteinntekter		
112	124 Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	48	43
3.447	2.986 Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	3.240	3.669
	Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre		
304	292 rentebærende verdipapirer	289	304
1	- Andre renteinntekter	19	16
3.865	3.401 Sum renteinntekter	3.597	4.031
	Rentekostnader		
147	152 Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	153	148
968	652 Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	636	949
840	708 Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	708	840
149	145 Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	146	149
3	2 Andre rentekostnader	13	20
54	58 Avgift Sparebankenes sikringsfond	58	54
2.161	1.717 Rentekostnader og lignende kostnader	1.714	2.159
1.703	1.684 Netto renteinntekter	1.883	1.872

Note 11 - Andre driftskostnader

Morbank			Konsern		
Januar-Desember			Januar-Desember		
2015	2016	(mill. kr)	2016	2015	
588	536	Personalkostnader	1.159	1.093	
194	197	IT-kostnader	252	240	
18	18	Porto og verditransport	22	22	
55	55	Markedsføring	98	96	
41	34	Ordinære avskrivninger	98	104	
123	124	Driftskostnader faste eiendommer	109	100	
68	70	Kjøpte tjenester	108	105	
129	116	Øvrige driftskostnader	156	171	
1.217	1.151	Sum driftskostnader	2.003	1.931	

Note 12 - Øvrige eiendeler

Morbank			Konsern	
31.12.15	31.12.16	(mill. kr)	31.12.16	31.12.15
33	27	Utsatt skattefordel	196	187
133	121	Varige driftsmidler	906	1.031
23	37	Opptjente ikke motatte inntekter	63	39
3	20	Fordringer verdipapirer	220	200
124	198	Pensjonsmidler	207	125
95	479	Andre eiendeler	785	381
411	882	Sum øvrige eiendeler	2.376	1.962

Note 13 - Annen gjeld

Morbank			Konsern	
31.12.15	31.12.16	(mill. kr)	31.12.16	31.12.15
-	0	Utsatt skatt	33	21
420	266	Betalbar skatt	319	459
13	8	Formuesskatt	8	13
70	73	Tidsavgrensninger	367	303
78	118	Avsetninger	118	78
25	26	Pensjonsforpliktelser	26	31
46	90	Trasseringsgjeld	90	46
6	3	Leverandørgjeld	39	39
61	0	Gjeld verdipapirer	147	145
-	-	Egenkapitalinstrumenter	181	394
150	146	Annen gjeld	203	204
868	731	Sum annen gjeld	1.531	1.734

Note 14 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital

Konsern

Endring i verdipapirgjeld (mill. kr)	31.12.16	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.15
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	35.535	8.158	5.492	-1.145	34.014
Verdijusteringer	453	-	-	-322	775
Påløpte renter	328	-	-	-37	365
Totalt	36.317	8.158	5.492	-1.504	35.154

Endring i ansvarlig lånekapital (mill. kr)	31.12.16	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.15
Ordinære ansvarlig lånekapital, nominell verdi	1.704	43	-	2	1.660
Evigvarende ansvarlig lånekapital, nominell verdi	0	-	300	-	300
Fondsobligasjonslån, nominell verdi	1.400	-	-	-	1.400
Verdijusteringer	64	-	-	-26	89
Påløpte renter	14	-	-	0	14
Totalt	3.182	43	300	-24	3.463

Note 15 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter til virkelig verdi klassifiseres i ulike nivåer.

Nivå 1: Verdssettelse basert på noterte priser i aktivt marked

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. I kategorien inngår blant annet børsnoterte aksjer og statskassaveksler.

Nivå 2: Verdssettelse basert på observerbare markedsdata

Nivå 2 består av instrumenter som verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, og som også inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder.

Nivå 3: Verdssettelse basert på annet enn observerbare data

Hvis fastsettelse av verdi ikke er tilgjengelig i forhold til nivå 1 og 2 benyttes verdsettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon.

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2016:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	44	4.708	-	4.752
- Obligasjoner og sertifikater	2.511	15.046	-	17.557
- Egenkapitalinstrumenter	959	-	524	1.483
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	43	3.783	3.826
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	60	60
Sum eiendeler	3.514	19.796	4.367	27.676
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	48	4.026	-	4.074
- Egenkapitalinstrumenter	173	8	-	181
Sum forpliktelser	221	4.034	-	4.255

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2015:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	39	7.485	-	7.524
- Obligasjoner og sertifikater	2.207	13.545	-	15.752
- Egenkapitalinstrumenter	803	-	574	1.377
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	43	4.405	4.447
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	108	108
Sum eiendeler	3.048	21.073	5.087	29.207
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	44	5.371	-	5.414
- Egenkapitalinstrumenter	385	9	-	394
Sum forpliktelser	429	5.380	-	5.808

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2016:

(mill. kr)	Fastrentelån	Aksjer til virkelig verdi over resultatet	Aksjer tilgjengelig for salg	Sum
Inngående balanse 1.1.16	4.405	574	108	5.087
Tilgang	770	28	1	799
Avhending	-1.347	-66	-	-1.413
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	-44	-13	-50	-106
Utgående balanse 31.12.16	3.783	524	60	4.367

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2015:

(mill. kr)	Fastrentelån	Aksjer til virkelig verdi over resultatet	Aksjer tilgjengelig for salg	Sum
Inngående balanse 1.1.15	3.277	625	35	3.937
Tilgang	2.224	20	-	2.244
Avhending	-1.000	-63	-2	-1.065
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	-33	-7	75	34
Endring verdsettelsesmodell fastrentelån	-64	-	-	-64
Utgående balanse 31.12.15	4.405	574	108	5.087

Note 16 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler. Styringen tar utgangspunkt i konsernets overordnede likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Likviditetsstrategien gjenspeiler konsernets moderate risikoprofil.

Konsernet reduserer sin likviditetsrisiko gjennom en spredning av innlån på ulike markeder, innlånskilder, løpetider og instrumenter samt ved bruk av langsiktige innlån. Det foreligger beredskapsplaner både for konsernet og SpareBank 1-alliansen for håndtering av likviditetssituasjonen i perioder med urolige kapitalmarkeder. Disse hensyntar perioder med både bankspesifikke, systemmessige krisescenarier og en kombinasjon av disse. Konsernet har som mål å kunne overleve i tolv måneder i ordinær drift uten tilgang på ny ekstern finansiering.

Gjennomsnittlig restløpetid på porteføljen av senior obligasjonslån og OMF var 2,84 år ved utgangen av fjerde kvartal 2016. Samlet LCR var 129 prosent ved utgangen av fjerde kvartal og gjennomsnittlig samlet LCR var 115 prosent i kvartalet. LCR i norske kroner og euro var henholdsvis 101 og 132 prosent ved utgangen av kvartalet.

Egenkapitalbevisbrøk

(mill. kr)	31.12.16	31.12.15
Eierandelskapital	2.597	2.597
Utjevningsfond	4.487	3.790
Overkursfond	895	895
Fond for urealiserte gevinster	81	179
A. Sum egenkapitalbeviserernes kapital	8.060	7.461
Grunnfondskapital	4.498	4.105
Fond for urealiserte gevinster	45	100
B. Sum grunnfondskapital	4.543	4.205
Avsetning gaver	220	40
Avsatt utbytte	389	292
Egenkapital ekskl. periodens resultat	13.212	11.998
Egenkapitalbevisbrøk A/(A+B)	63,95 %	63,96 %
Egenkapitalbevisbrøk til disponering	63,95 %	63,96 %

Resultater fra kvartalregnskapene

Konsern (mill. kr)	4. kv 2016	3. kv 2016	2. kv 2016	1. kv 2016	4. kv 2015	3. kv 2015	2. kv 2015	1. kv 2015	4. kv 2014
Renteinntekter	917	874	896	910	962	1.058	992	1.019	1.103
Rentekostnader	424	425	424	441	489	593	525	552	618
Netto renteinntekter	493	449	472	469	473	466	467	467	485
Provisjonsinntekter	300	326	331	295	309	317	313	306	323
Provisjonskostnader	35	34	36	28	38	38	32	27	33
Andre driftsinntekter	149	120	154	134	107	99	132	97	81
Netto provisjons- og andre inntekter	414	412	448	401	378	378	413	377	371
Utbytte	1	13	73	0	3	0	22	0	5
Netto resultat fra eierinteresser	74	103	127	119	121	78	120	129	144
Netto resultat fra finansielle instrumenter	153	157	71	53	-15	-91	23	69	-58
Netto avk. på finansielle investeringer	228	274	271	172	109	-13	165	198	91
Sum inntekter	1.134	1.134	1.191	1.042	959	831	1.044	1.042	947
Personalkostnader	251	294	318	295	280	264	283	267	267
Andre driftskostnader	231	210	209	194	235	203	213	186	212
Sum driftskostnader	482	504	528	489	515	466	496	454	479
Resultat før tap	652	630	664	553	444	364	548	588	467
Tap på utlån, garantier m.v.	99	130	118	170	56	56	35	22	34
Resultat før skatt	553	500	546	383	388	309	513	567	434
Skattekostnad	99	85	85	72	100	61	83	126	60
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	7	-1	-1	-0	-0	0	-0	-0	0
Periodens resultat	462	414	460	311	287	248	430	441	375

Nøkkeltall fra kvartalregnskapene

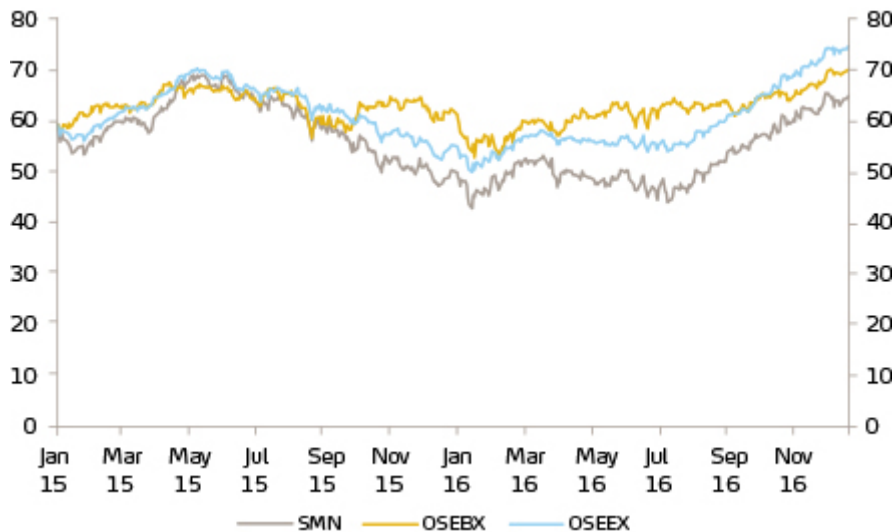
Konsern (mill. kr)	4. kv 2016	3. kv 2016	2. kv 2016	1. kv 2016	4. kv 2015	3. kv 2015	2. kv 2015	1. kv 2015	4. kv 2014
Lønnsomhet									
Egenkapitalavkastning per kvartal	12,2%	11,3%	12,9%	8,9%	8,4%	7,4%	13,4%	14,1%	12,1%
Kostnadsprosent	43 %	44 %	44 %	47 %	54 %	56 %	47 %	44 %	51 %
Balansetall fra kvartalsregnskapene									
Utlån til kunder (brutto)	102.325	99.569	97.790	95.331	93.974	94.917	94.179	92.311	90.578
Brutto utlån til kunder inkl. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	137.535	134.462	132.583	129.520	127.378	126.180	124.519	122.933	120.435
Innskudd fra kunder	67.168	66.290	67.031	63.851	64.090	63.620	66.186	60.589	60.680
Forvaltningskapital	138.080	139.815	141.145	134.345	131.914	129.237	130.888	123.687	126.047
Kvartalets gjennomsnittlige forvaltningskapital	138.948	140.480	137.745	133.129	130.575	130.063	127.288	124.867	121.620
Utlånsvekst inkl. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt siste 12 mnd	8,0 %	6,6 %	6,5 %	5,4 %	5,8 %	8,3 %	8,4 %	10,0 %	7,3 %
Innskuddsvekst siste 12 mnd	4,8 %	4,2 %	1,3 %	5,4 %	5,6 %	9,5 %	11,4 %	10,9 %	8,5 %
Tap og mislighold i % av brutto utlån inkl SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt									
Tapsprosent utlån, annualisert	0,29 %	0,39 %	0,36 %	0,53 %	0,18 %	0,18 %	0,11 %	0,07 %	0,11 %
Misligholdte eng. i % av brutto utlån	0,16 %	0,16 %	0,19 %	0,16 %	0,16 %	0,17 %	0,23 %	0,19 %	0,22 %
Andre tapsutsatte eng. i % av brutto utlån	1,07 %	1,01 %	0,90 %	0,32 %	0,31 %	0,36 %	0,30 %	0,18 %	0,18 %
Soliditet									
Ren kjernekapitaldekningsprosent	14,9 %	14,3 %	14,1 %	13,6 %	13,6 %	13,2 %	12,7 %	12,3 %	11,2 %
Kjernekapitalprosent	17,0 %	16,3 %	16,1 %	15,6 %	15,6 %	15,2 %	14,6 %	14,3 %	13,0 %
Kapitaldekningsprosent	19,4 %	18,8 %	18,7 %	18,1 %	18,3 %	17,9 %	17,3 %	17,0 %	15,7 %
Kjernekapital	15.069	14.736	14.604	14.237	13.988	13.451	13.142	12.713	12.382
Netto ansvarlig kapital	17.185	17.011	16.882	16.516	16.378	15.886	15.577	15.147	14.937
Likviditetsdekning (LCR)	115 %	122 %	123 %	107 %	107 %	81 %	79 %	66 %	85 %
Egenkapitalbevis (EKB)*)									
Børskurs ved utgangen av kvartalet	64,75	55,75	46,70	52,75	50,50	54,00	65,50	59,50	58,50
Antall utstedte bevis (i mill.)	129,83	129,83	129,83	129,83	129,83	129,83	129,83	129,83	129,83
Bokført egenkapital per EKB, i kr	73,26	71,17	69,18	67,37	67,65	65,52	64,18	61,95	62,04
Resultat per EKB, majoritetsandel, i kr per kvartal	2,21	2,00	2,21	1,49	1,45	1,26	2,13	2,18	1,85
Pris / Resultat per EKB (annualisert)	7,34	6,98	5,27	8,83	8,71	10,72	7,70	6,81	7,89
Pris / Bokført egenkapital	0,88	0,78	0,68	0,78	0,75	0,82	1,02	0,96	0,94

*)Nøkkeltallene er korrigert for emisjoner

Egenkapitalbevis

Kursutvikling sammenlignet med OSEBX and OSEEX

1. jan 2015 til 31. des 2016

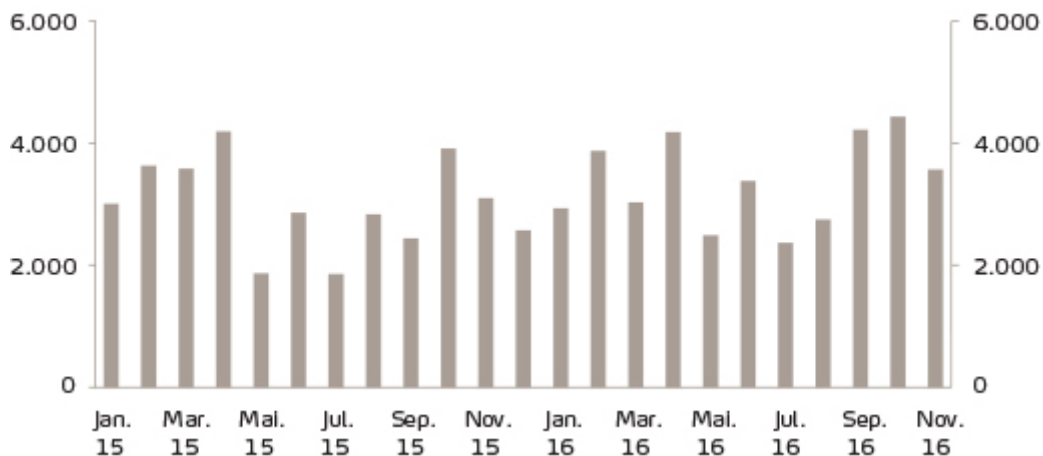

OSEBX = Oslo Stock Exchange Benchmark Index (rebasert lik MING 1. jan 2015)

OSEEX = Oslo Stock Exchange ECC Index (rebasert lik MIN 1. jan 2015)

Omsetningsstatistikk

1. jan 2015 til 31. des 2016

Totalt antall egenkapitalsbevis omsatt, i 1000

20 største eiere	Antall	Andel
VPF Nordea Norge Verdi	5.222.288	4,02 %
Verdipapirfondet DNB Norge (IV)	4.102.874	3,16 %
Sparebankstiftelsen SMN	3.965.391	3,05 %
VPF Odin Norge	3.826.686	2,95 %
VPF Danske Invest Norske Aksjer Inst. II	3.413.628	2,63 %
VPF Pareto Aksje Norge	2.790.615	2,15 %
State Street Bank and Trust CO (nominee)	2.778.421	2,14 %
Meteva AS	2.359.388	1,82 %
Pareto AS	1.821.202	1,40 %
MP Pensjon PK	1.782.160	1,37 %
Forsvarets Personellservice	1.717.046	1,32 %
VPF Alfred Berg Gambak	1.650.130	1,27 %
VPF Danske Invest Norske Aksjer Inst. I	1.618.823	1,25 %
State Street Bank and Trust CO (nominee)	1.591.191	1,23 %
VPF Nordea Kapital	1.540.475	1,19 %
DNB Livsforsikring AS	1.523.948	1,17 %
JP Morgan Chase Bank (nominee)	1.516.189	1,17 %
JP Morgan Chase Bank (nominee)	1.462.135	1,13 %
VPF DNB Norge selektiv	1.223.037	0,94 %
VPF Nordea Avkastning	1.090.099	0,84 %
Sum for de 20 største eiere	46.995.726	36,20 %
Øvrige eiere	82.840.717	63,80 %
Utstedte egenkapitalbevis	129.836.443	100,00 %

Utbyttepolitikk

SpareBank 1 SMN sitt mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbeviserne en god, stabil og konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og kursstigning på egenkapitalbevisene.

Årsoverskuddet vil bli fordelt mellom eierkapitalen (egenkapitalbeviserne) og grunnfondskapitalen (tidl. sparebankens fond) i samsvar med deres andel av bankens egenkapital.

SpareBank 1 SMN legger til grunn at opp til halvparten av eierkapitalens andel av overskuddet utbetales som utbytte, og tilsvarende at opp til halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet utbetales som gaver eller overføres til en stiftelse. Dette forutsatt at soliditeten er på et tilfredsstillende nivå. Ved fastsettelse av utbyttet blir det tatt hensyn til forventet resultatutvikling i en normalisert markedssituasjon, eksterne rammebetingelser og behov for kjernekapital.